

Izšla vsak četrtek in velja s poštno vrednostjo v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 D, pol leta 16 D, četrt leta 8 D. Izven Jugoslavije 56 D. Naročnina se pošlje na upravnništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5. List se dopušča do odpovedi. Naročnina se plačuje vnaprej. — Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 150 dln.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravnništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije.

Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije za poštnine proste.

Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurb. št. 113.

48. številka.

MARIBOR, dne 12. novembra 1925.

59. letnik.

Zatiranje naših rojakov v Italiji.

Med vsemi evropskimi državami se je s svetovno vojno najbolj okoristila Italija. Dasiravno je bila od Avstrije vedno v vseh bitkah porazena ter je najmanj doprinesla k zmagi zavezniških držav nad Nemčijo in Avstrijo, so se ji v mirovni pogodbi izpolnile vse želje in apetiti po tujem ozemlju. Italijani so dobili polovico Tirolske, del Koroške in celo slovensko Primorje z Gorico, Postojno in Trstom ter Istro z Reko, v Dalmaciji pa še Zader poleg številnih otokov ob naši obali. Iz novopridobljenega slovenskega in hrvaškega ozemlja so ustvarili novo pokrajino »Venezia Giulia«, v kateri jim je samo eno grenilo veselje: da je po pretežni večini prebivalstvo slovensko. Slovenci in Hrvati v Veneziji Giuliji so v narodnem oziru silno zavedni in vse lepe obljube Italijanov jim niso mogle odvrniti od njihove narodnosti. Ker ni šlo zlepa, skušajo Italijani doseči svoj cilj s silo.

Takoj, ko so Italijani zasedli slovensko ozemlje, se je pričelo za Slovence strašno trpljenje. Za poitalijančenje slovenskih krajev so Italijani napeli vsa sredstva. To nalogo so v prvi vrsti prevzela nase italijanska fašistovska društva, katera je osnoval Mussolini, sedanjí predsednik italijanske vlade. Fašizem je bojno društvo, ki si je nadelo nalogo, z nasiljem uničiti nasprotnike italijanstva v lastni državi. Med te nasprotnike štejejo fašisti poleg komunistov in socijalistov preg vsem Slovence. Preganjanje Slovencev so najprej organizirali fašisti v Trstu. Leto 1920 so naskočili glavno slovensko središče v Trstu — Narodni dom. Zgradbo so popolnoma uničili in zažgali. Italijanske oblasti so divjanje fašistov popolnoma mirno gledale in organizator napada in požiga Narodnega doma je danes poslanec in visok dostojanstvenik. Za Narodnim domom so prišla ostala slovenska narodna društva na vrsto. Njihove prostore in domove so požgali in uničili in društva razpustili. Pri tem je fašiste izdatno podpirala vlada. Iz vseh uradov, sodišč in šol so pregnali slovensčino ter povsod uvedli samo italijanščino. Slovenske uradnike, sodnike in učitelje so ali pregnali, ali pa prestavili v Italijo, v slovenskih krajih pa namestili svoje največje zagrizence, ki niso razumeli niti besedice slovenski. V šolah se poučuje popolnoma v italijanščini. Vsak upor proti nasilju so kravavo kaznovali z večletno ječo. V vasi, ki se niso takoj uklonile, so pošiljali ekspedicije oboroženih fašistov, ki so mirno prebivalstvo na nečuvnen način strahovali.

Te zločine nad našim ljudstvom izvršuje Italija že 7 let. Posledice se strahovito poznajo. Na tisoče najboljših Slovencev, predvsem izobražencev, je moralo pobegniti v našo državo, da so si rešili svoje golo življenje. Ostali so

polagoma udajajo italijanskemu pritisku, ker drugače jim ni mogoče živeti. Poitalijančenje napreduje zelo hitro. Zadnje ljudsko štetje pokazuje zlasti v mestih strašno nazadovanje Slovencev. Dasiravno je to štetje sigurno umetno prikrojeno v prilog Italijanov, vendar precej resnično pokazuje nevarnost, ki preti tretjini našega naroda. Se nekaj let takega nasilja in nekdanj čisto slovenski kraji bodo poitalijančeni.

Po mirovni pogodbi bi morala Italija narodnim manjšinam, med katere spadajo tudi Slovenci, priznati popolnoma iste pravice, kot jih uživajo sami Italijani. Italija pa krši te določbe mirovne pogodbe neprestano že celo leto. Nasprotno pa je Italija silno občutljiva za svoje ljudi po drugih državah. V naši državi imamo neznatno število Italijanov v Dalmaciji. In vendar je Italija izposlovala za nje take ugodnosti, kot jih 1 milijon naših ljudi v Italiji nikoli ne bo doseglo. V pogodbah z našo državo jim je znala izposlovati lastno šolstvo, katerega bogato podpira in pospešuje. In med tem, ko zahteva Italija take predprave za peščico svojih ljudi, z vedno večjim nasiljem uničuje Slovence in Hrvate v svoji državi. Posebno značilen dokaz italijanskega barbarstva in divjstva je uničenje uredništva in tiskarne edinega slovenskega dnevnika »Edinost« v Trstu. Nasprotniki ministrskega predsednika Mussolinija so pripravili na njega atentat ob priliki obletnice premirja na fronti ob Pijavi. Mussolini bi moral ob proslavi govoriti z balkona neke palače in to priliko je hotel porabiti socijalistični poslanec Zaniboni ter ustreliti Mussolinija iz sobe v bližini stoječega hotela. Zeroto proti Mussoliniju so skovali nekateri generali in socijalisti, toda slučajno je prišla policija zarotnikom že preje na sled ter jih takoj aretirala. Ko so fašisti zvedeli za pripravljen atentat, se jih je polastilo lir in onemogočeno mu je za dolgo časa izhajanje. V vseh mestih so se pojavili izgredi proti socijalistom in prostozidarjem. V Trstu so pa bili izgredi namenjeni Slovincem. Podivjana fašistovska družal je prihrumela pred uredništvo slovenskega dnevnika »Edinost«. Uredniki so k sreči še pravočasno pobegnili. Fašisti so pometali nato vse pohištvo in akte iz uredništva na ulico ter zažgali. Udrli so nato v tiskarno in razbili vse stroje. List ima škode najmanj 1 milijon lir in onemogočeno mu je za dolgo časa izhajanje.

Za Slovence, ki trpijo pod italijanskim nasiljem, bi se morala v prvi vrsti zavzeti naša država ter na nek način prisiliti Italijo, da spoštuje določbe mirovne pogodbe ter da našemu ljudstvu možnost življenja in razvoja. Beograd pa ni pokazal dosedaj nobenega razumevanja in sočustva za trpljenje naših bratov. Na vsa italijanska nasilja in izzivanja ni naša vlada niti enkrat kaj ukrenila v varstvo naših ljudi. V parlamentu so slovenski poslanci čestokrat stali interpelacije na vlado, toda naš zunanji minister ali ni odgovoril, ali pa je bil njegov odgovor povsem brezpomemben. Ko je na varnostni konferenci v Locarnu zahte-

vala Italija zasiguranje svoje meje napram naši državi, je odgovoril naš zunanji minister dr. Ninčič na tozadevno interpelacijo dr. Hohnjeca, da ga to nič ne briga.

Glede zadnjih dogodkov v Trstu je vložil Jugoslovanski klub ponovno interpelacijo, ki pa sigurno ne bo mnogo koristila, ker Beograd ne kaže razumevanja za potrebe Slovencev v lastni državi, kamoli da bi se brugal za zatiranje Slovencev v Italiji. Toda tako v bodoče ne more ostati. Naš narod v Italiji ne sme propasti. Dolžnost države je, da se pobriga, da bo Italija z našim ljudstvom vsaj človeško postopala. Italijani pa naj si zapomnijo, da ima palica dva konca. Sedaj jo vihtijo oni nad našim ljudstvom, prišel bo pa čas obračuna, ko bomo posegli tudi mi za enakim sredstvom.

Beograjsko pismo.

Beograd, 6. novembra 1925.

Naše prijatelje in somišljenike bo gotovo zanimalo, ako jim napišem nekaj vrstic o sedanjem položaju. Kar pišejo na podlagi telefonskih poročil veliki dnevniki, marsi komu ni jasno, ali pa naši ljudje do teh novic sploh ne pridejo. Radi tega je po mojem mnenju dobro, da od časa do časa poslanci potom »Slovenskega Gospodarja« obvestijo naše ljudi, kaj se godi za skrivno steno tam dol v Beogradu.

Invalidi bodo z novim zakonom — tepeni.

Sedanja Pašičeva in Radičeva vlada je predložila nov zakon o invalidih in njih oskrbi. Novi zakon bo prinesel ubogim slovenskim invalidom, vdovam in sirotam vse polno krivic, namesto pravic. Novi zakon bo mnogim invalidom v Sloveniji odvzel še tisto trohico pravic, ki so si jih priborili dosedaj. Novi zakon bo napravil veliko razliko med invalidi iz Slovenije in Srbije. Zakon daje prednost invalidom, ki so se borili v srbski in črnogorski armadi. Razlika med navadnimi invalidi-vojaki in invalidi-oficirji pa bo neravnost gorostasna. Če ima oficir srbske ali črnogorske armade obstrljenih na roki par prstov, dobi tako visoke invalidske procenete in tako visoko invalidno podporo, kakor navadni invalid-vojak, kateri je izgubil obe nogi ali obe roki. In še vse polno drugih večjih in manjših krivic prinaša invalidski zakon ubogim invalidom, vdovam in sirotam. Naša poslanca Kremžar in Zebot sta govorila proti temu zakonu in predlagala, naj se zakonski predlog zopet vrne ministru z naročilom, da ga popravi in izdela tako, kakor zahtevajo invalidi. Ali Pašičevi radikali ter radičevci so z obema rokama glasovali za vladni predlog. Ob volitvah dne 8. februarja so mnogi invalidi v Sloveniji — posebno po mestih — bili zapeljani po sladkih obljubah in

LISTEK.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angloški pisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

»Gospod Trzan se ni povedal svojega mnenja«, je dejal eden gostov. »Človek, ki je leta preživel v osrčju Afrike, — vi, gospod, ste bili tam, kolikor sem čul, — tak človek, pravim, mora gotovo tudi imeti izkušnje glede lova na leve, kajne?«

Glede Trzanove preteklosti sta se prijatelja že pred prihodom v mesto domenila, da o njej ne bodeta govorila, razen kolikor je bilo nujno potrebno. V vsej družbi je torej le edini Arnot vedel, kako vaje je Trzan divjih roparic džungle.

»Ne manjka mi izkušenj«, je odgovoril Trzan suho. Vsaj toliko lahko rečem, da so vaša mnenja glede levov pravilna, ena ko druga, pa le glede takih levov, ki ste jih vi srečali ali vi videli. Toda po par zgledih ne smemo celega rodu soditi, prav kakor ne moremo reči, da so vsi črnci divjaki, ker je podivjal tisti orjak oni teden, — ali pa da so vsi belokoži ljudje bojazljivci, ker so nekateri pokazali onidan, da jih je strah pijanega črnca.

Levi in levi so različni, gospodje, prav kakor so tudi ljudje različnega značaja. Danes na primer nalletite na leva, ki je plah in boječ, pobral se bo s poti, ko vas zagleda. Jutri pa utegnete srečati njegovega strica ali pa brata — in vaši prijatelji se bodo čudili, zakaj se ne vrnete iz džungle.

Jaz sem bil, če že hočete zvedeti moje mnenje,

vedno take misli, da je vsak lev krvoloč. Zato me pa nobeden ne more napasti nepripravljenega.«

»To bi imeli malo veselja pri lovu«, je dejal gost, ki je začel pogovor s Trzonom, »če bi se bali divjačine, ki jo zasledujemo!«

Arnot se je nasmehnil. Trzan — pa bi se ball!

»Ne vem, kaj mislite, ko pravite, da bi se ball« je odvrnil Trzan. — »Zame je pri lovu to največje veselje, če vem, da je meni žival prav tako nevarna kakor jaz njej.

Če bi šel nad leva s tucatom pušk in z dvajsetimi gonjači, bi pač ne imel lev nobene prilike da bi ušel ali se branil in moje veselje nad takim lovom bi bilo tem manjše, čim manj bi bil lev nevaren zame.«

»Torej bi gospod Trzan«, se je gost dobrodušno smejal, »najrajši napadel leva golih rok ali pa kvečjemu z žepnim nožičem?«

Iz njegovih besed je donela komaj slišna zbadljivost.

»In z vrvjo«, je dodal Trzan kratko. —

Ni bilo dolgo pa je zagrmel iz džungle rjoveči glas leva, izzivalno in divje, kot bi klical na boj pogumno družbo belih lovcev.

»Poslušajte!« je vzkliknil nagajivi gost. »Prilika se vam nudi!«

»Nisem gladen! Drugega vzroka pa nimam, da bi šel nadenj«, je mirno odgovoril Trzan.

Vsi so se smejali, le Arnot ne. On sam je vedel, da je postava džungle govorila skozi usta Trzanova.

»Pa gotovo bi se bali, iti nad leva, oboroženi, kakor ste prej pravili, le z nožem in vrvjo!«

»Ne! Pa vzroka nimam. In brez vzroka pameten človek ničesar ne stori.«

»Pet tisoč frankov, to bi bilo vzroka dovolj, kaj?« je dražil gost. »Pet tisoč frankov stavim, da ne ubijete leva z nožem in vrvjo!«

Trzan je pogledal Arnota in pokimal.

»Napravita za deset tisoč!« je predlagal Arnot.

»Dobro! Stavim deset tisoč frankov!«

Trzan je vstal.

»Deset tisoč frankov dobim, če napadem leva z nožem in z vrvjo. Velja?«

»Velja! — Pa še ta pogoj stavim, da nam morate privleči ubitega leva na rob džungle. Tam vas počakamo.«

»Dobro. Pa pojdimo!«

Vsi so osupnili. Do zadnjega trenutka nobeden ni verjel, da bi Trzan zares šel nad leva.

»Pa saj ne pojedete nadenj nocoj, po noči —?« ga je zadrževal gost, ki je stavo ponudil.

»Zakaj ne?« je vprašal Trzan. »Numa hodi po noči na sprehod. Po noči ga je najlažje najti.«

»Ne, gospod! Nočem da bi prišla vaša kri nad mojo glavo. Še po dnevi bi pomenilo golo blaznost, napasti leva z nožem.«

»Pojdem!« je dejal Trzan in odšel v svojo sobo po nož in vrv.

Skupno so se odpravili proti gozdu. Družba ga je spremljala do roba džungle. Tam je Trzan sčel vse nepotrebno obleko in se pripravil na lov.

Še zadnji trenutek so ga pregovarjali in ustavljali, najbolj tisti, ki je stavo izzval.

»Naj nam bo dovolj nevarne šale!« je pravil. »Verjamemo da ste pogumen človek, stavo ste dobili, deset tisoč frankov je vaših! Samo da opustite svojo blazno namero, ki bi vas gnala v gotovo smrt!«

Trzan se je krhko nasmejal — in v trenutku ga je ogrihala temna džungla.

so volili Pašičevo radikalno stranko in še več pa jih je glasovalo za radičevce. Ker so pomagali mnogi tema dve strankama na konja, so s tem invalidi pljuvali v lastno siledo.

Radič Stefan hoče postati minister.

Ko so v letošnji spomladi radičevci zavrgli republiko ter so objeli Pašiča in postali monarhisti, so 4 radičevci postali ministri. Bili so to: bivši učitelj Pavle Radič, advokat dr. Nikič, advokat dr. Superina in advokat dr. Krajač. Nobenega kmeta ni Radič določil za ministra, čeravno vedno govori, da je njegova stranka »seljačka« (kmetijska) stranka. Stefan Radič pa bi sedaj rad postal tudi sam minister, četudi ni poslanec. On strašno sili v vlado. Velikokrat je že bil pri kralju in pri Pašiču radi tega. Radič ne upa poprej med hrvatsko ljudstvo na shode, dokler ne bo minister. Obenem bi Radič rad napravil za ministre tudi člane vodstva njegove stranke: Predavca, dr. Mačeka, Krnjeviča itd. Ali vsi ti z Radičem vred niso več poslanci, ker jim je vladna večina v spomladi njih poslanske mandate preključila. Med Pašičevimi radikali je več struj, ki Radičeve ministrske želje različno razlagajo. Prva, najmočnejša struja, ki je pod vplivom kraljevega dvora, je za to, da postane Radič minister, a ta struja ni za to, da bi tudi vodstvo Radičeve stranke vstopilo v vlado. Stari Pašič je sam proti Radiču kot ministru. On zahteva, naj postane Stefan Radič poprej poslanec in šele potem minister. To je prefrigana Pašičeva intriga (spletka). Skupščina je prej uničila Radičeve poslanske mandate, a jih po zakonu sedaj ne more proglasiti zopet za poslance. V volitve pa si Radič ne upa, ker se mu hrvatsko ljudstvo punta.

Še druge Radičeve težave.

Sedanji Radičevi 4 ministri pa ne pojdejo radi iz vlade. Navadili so se na ministrske sedeže. Radičevi poslanci v varaždinskem okraju tudi ne marajo na ljubo Radiču odložiti svoje poslanske mandate. Zanimivo je, da so na kraljevem dvoru imeli posebno kronsko sejo glede vprašanja, kako bi Stefana Radiča napravili za kraljevskega ministra. Med ljudstvom in kmetijskimi ter delavskimi poslanci iz Hrvatske se opaža velika nevolja proti Radiču in njegovim ministrom. Ne ene obljube, katerih je ob volitvah kar deševalo iz radičevskih vrst, ni Radič izpolnil. Davki so pod Radičevimi ministri vedno večji. Hrvatski poslanci, ki so zapustili Radiča — 11 po številu — dobivajo vsak dan iz cele Hrvatske številne pozive, naj pridejo med ljudstvo.

Radič bi rad prišel v Slovenijo.

Ker ga Hrvati ne marajo več, hoče sedaj Radič v Slovenijo. Huduje se nad dr. Korošcem, ker prireja v zadnjem času v hrvatskem delu Dalmacije in po ostali Hrvatski slične shode za ljudsko stranko. Da bi si pripravil pot v Slovenijo, je napisal Radič v svojem listu »Dom« članek, v katerem piše, da Italija začena proti naši državi enako nasprotno politiko, kakor pokojna Avstrija. Radič piše, kakor da bi se Italija pripravljala na oboroženi spor z Jugoslavijo. Če misli Radič, da bo s tem, da rožlja s sabljo, prikupil se Slovencem, se bridko moti. Najraje Radič pove, kako njegovi poslanci in ministri glasujejo za velikanske davke.

Dr. Korošec med Hrvati.

Kakor hitro je Radič sklenil nesrečno zvezo s Pašičem in je zapustil program svobodne in samostojne Hrvatske, je med hrvatskim ljudstvom silno zavrežalo. Hrvate ravno tako mučijo strašno visoki davki, kakor Slovence. Sedaj, ko so radičevci na vladi, ni prav nič boljše, ampak so dav-

Nekaj časa so se stali spremljevalci molče na robu gozda, nato pa so se drug za drugim obrnili in tiho odšli nazaj v hotel. —

Komaj da je Trzan začutil vonj džungle krog sebe, še se je ves izpremenil.

Poskočil je kakor že dolgo ne, pograbil za vejo in šinil po drevju ko veverica. Hej, to je bilo veselje! Kako je ljubil tako življenje!

Končno je spet svoboden!

Kako je že lepo počasi lezel v okove »omikanega sveta«! Niti zavedel se skoraj ni več, da je ujetnik —!

Pa sedaj so padle vezi!

Vse, vse ga je oviralo, obleka, tesne hiše, ozke ceste —. Sedaj je spet prost —!

Kaj je »svet«, kaj je »omika« s svojimi stoterimi ozkimi, tesnimi predpisi in navadami in obziri v primeri s tole svobodo —!

In — ali mu ni bila odprta pot nazaj v svobodno džunglo —?

Pa še kako lahko bi šlo! Malo globlje bi prodrl, se obrnil proti obali in prosta bi mu bila pot nazaj v njegov pragozd in h kočii —!

Hipoma se je Trzan ustavil.

Na nos mu je udaril duh leva in brž je ujelo tudi njegovo bisto uho znani šum, ki je napovedoval, da se plazi po goščavi velika divja mačka — lev.

Neslišno je pohitel Trzan po drevju, sedaj je bil trdo nad levom. Šel je za njim, da bi ga dobil na kraj, kjer bi mogel vreči svojo letečo zanko.

Prišla sta na ozko travnato jaso. Prilika je bila ugodna.

Rahlo je siknila vrv po zraku, za hip je plavala zanka nad levovo glavo, padla —. Kratek sunek, pa mu je zadržala krog vratu.

ki vsak dan večji in hujsi. Hrvatska ljudska stranka je povabila našega voditelja dr. Korošca, naj pride med Hrvate. Celih 14 dni je dr. Korošec potoval po Dalmaciji in drugih delih Hrvatske. Ljudstvo je dr. Korošca povsod iskreno pozdravljalo in se v velikem številu udeležilo njegovih shodov. Na mnogih krajih, kjer so zadnji čas ljudje stali na strani Radiča, je stopilo ljudstvo v tabor dr. Korošca. Od vseh strani dobiva dr. Korošec brzojavke in pisma, naj pride na shode v posamezne župnije. Hrvati so spoznali, da jih je Radič speljal na krivo pot in bi sedaj radi svoje napake popravili. To je veselo znamenje. Če pride v letu 1926 do novih volitev, bo Radič na Hrvatskem mnogo izgubil.

Ali se bodo davki znižali?

Pašič in Radičeva vlada še ni sprejela prav nobenega predloga naših poslancev za znižanje davkov. Sliši se celo nasprotno, da bodo z novim proračunom zahtevali še več. Poslanci Klovenske ljudske stranke se bomo še naprej borili proti davčnim krivicam, ki se godijo našemu ljudstvu. A kaj, ko radičevci s Pučljem in Kelemino vred glasujejo z vlado za vse davke.

Franjo Zebot.

Ena carina za kmeta, druga za gospodo.

V času, ko sedijo v Beogradu skupno na vladi Pašičevi radikali iz Srbije ter radičevci in Hrvatske in Slovenije, kujejo novo carinsko tarifo. Pravzaprav je finačni minister novo carinsko tarifo uveljavil meseca julija 1925, t. j. približno tedaj, ko je stopila Radičeva stranka v vlado.

Kaj je carina (carinska tarifa)? To je davek na blago, katerega pobirajo posamezne države na meji od blaga, ki se uvaža iz drugih držav. Ta carina se imenuje »uvozna« carina. Poleg te pa pobirajo nekatere države carino tudi na domače blago, ki se izvaža v tuje države. To carino nazivajo »izvozna« carino. Nemci imenujejo carino »col«. Uvozna, kakor tudi izvozna carina upliva na razvoj cen industrijskemu blagu in kmetijskim pridelkom. Ako je na primer uvozna carina na železo, blago za obleke in stroje nizka, cene padajo. Če država opusti izvožno carino na živino, meso, les in druge naše pridelke, se cene temu blagu dvigajo.

Od julija naprej je vlada dvignila uvožno carino na železo, razne kmetijske stroje, blago za obleko in

:: Najboljše sredstvo ::

da ostanejo lasje zdravi in se zabranijo sitne luskinke ter se tako pospešuje rast lasi, e redno umivanje glave s svetovnoznanim »Shampoo« s črno glavom.

Ta milijonekrat preizkušeni izdelek je sestavljen iz skrbno izbranih najboljših sirovin in da lasem svit in bujno polnost. Pazite pri nakupu na staroznano varnostno znamko »črna glava«. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah. Izdelovatelj: Hans Schwarzkopf, Berlin-Dahlem.

Brž je privezal konec vrvi k deblu. Žival se je vzpenjala kvišku in grabila s šapami po zraku, pa že se je spustil na tla, jej planil na hrbet in jej pač dvajstkrat sunil ostri nož med rebra.

In potem je stopil Numi na vrat, dvignil glavo vznak in zagnal v strmeči pragozd divji, zmagoslavni bojni krik Kršakovega rodu.

Krik je izzveneval v daljnih odmevih po džungli, molče je stal Trzan ob mrtvem levu.

Mogočno mu je zavalovelo v duši hrepenenje po svobodi džungle, po sveži naravi, po šuštenu pragozda, po svobodnih potih, po bojih in zmagah —.

Korak —, pa bo prost. Naj gre Arnot sam na Francosko, naj si mislijo beli ljudje v naselbini, da ga je raztrgal lev —. Prost hoče biti —!

Hudo ga je mučila skušnjava.

Tedaj pa se mu je zazdelo, da čuje glas dobrega očeta Konstantina, spomnil se je njegovih naukov — in posnava glava mu je klonila, noga, že postavljena v skok, se je umaknila.

Pa še nečesa se je spomnil Trzan.

V duhu je zagledal pred seboj nežno belo dekle, obraz, obrobjen od zlatih las, sinje oči, ki so ga prijazno gledale —.

Spomnil se je Ininih besed v pismu na Arnota: »Tam v Ameriki bova čakala nanj, vsikdar nama bo dobrodošle!« —

Trzan je stresel glavo, zagrabil mogočno levovo truplo, si ga vrgel čez rame in odšel proti naselbini. —

Molče so sedeli lovci na verandi in čakali na Trzanovo vrnitev. Vse so poskusili, da bi navezali pogovor, a ni šlo. Beseda je zamrla in vsak se je molče spet vdal svojim mislim in ugibal, kaj bo z drznim gospodom Trzanom.

enako robo do 300 odstotkov. Radi tega so se cene tem in drugim ljudskim potrebščinam silno dvignile. Z zvišano carino se je pospešila druginja.

Istočasno, ko je vlada dvignila carino za potrebščine za kmetijsko ljudstvo, je znižala, oziroma skoro do cela opustila carino na razno luksuzno blago (lišp) za mestno gospodo. Za fine ščipke, dišave itd, so carine skoro popolnoma opustili, dočim izvozne carine na živino, les itd. še do danes niso zbrisali.

Tako skrbijo za kmetijsko ljudstvo v času, ko sedije skupno v vladi Pašič in radičevci!

Franjo Zebot.

Navodila Prosvetne zveze.

Gradivo pri proslavah Slomšek-Krekovih rojstnih obletnic najdejo društva v naslednjih virih: o Slomšku je zbrana največ gradiva v dr. Anton Medvedovi spominski knjigi: »Anton Martin Slomšek«, ki jo je založila leta 1900 Družba sv. Mohorja. V njej je najti snovi za govor ali predavanje in za razne deklamacije. Osnutek za predavanje o Slomšku bo prinesel tudi »Vestnik« in »Naš dom.« Za dramatične prizore ima Prosvetna zveza na razpolago zelo primerno igro »Veseli god«, ki stane komad 5 din. in jo društvo, ki jo naročijo, takoj pošlje. Primerno za odre je nadalje Mihael Lendovšekovo »Slomškovo rojstvo«, ki ga pa v knjigotržstvu ni več dobiti in tudi Prosvetna zveza z njim ne more ustreči; najti pa bo omenjeno knjičico po raznih knjižnicah. Deklamacije in pesmi o Slomšku naj si izbirajo društva poljubno iz zgoraj navedenih virov.

Gradivo za proslavo Krekove rojstne obletnice za nudi l. zvezek njegovih »Izbranih spisov«, ki ga je dobiti v vsaki knjigarni, nakup pa posreduje tudi Prosvetna zveza. Osnutek za govor je dobiti v 9. številu »Vestnika slovenske krščanske socijalne zveze« iz leta 1923, lažje še pa v Koledarju Družbe sv. Mohorja za leto 1919. Za odre so na razpolago Krekove igre, in sicer priporočamo najbolj njegov »Turški križ«, kjer pa tega ne bi mogli vpriporiti, pa »Sv. Lucijo« in »Ob vojski«, ali pa »Tri sestre.« Za deklamacijo je zelo pripravna Oton Zupančičeva »Naša beseda« (natisnjena v knjigi »V zarje Vidove«), ki jo je dobiti v vsaki knjigarni, izmed Krekovich pesmi pa njegova »Mladim dnevom« (natisnjena v l. zvezku »Izbranih spisov«), »Slovenskemu katoliškemu shodu« (natisnjena v »Mladosti« leta 1923, str. 97).

Pevski zbori naj zapoje katero Slomškovih pesmi, ki so dovolj znane (Preljubo veselje, Glejte, že solnce zahaja, Zveze itd.). Od Krekovich pesmi pa bi bila primerna »Vrbica« za mešan zbor, ki je natisnjena v 29. zvezku Glasbene Matice v Ljubljani leta 1898, ali pa katera iz Krekovich iger, n. p.: »Marija je krancl spletala« (Turški križ), »Pesem od selške fare«, »Pesem ujetnika na Laškem« in igre »Ob vojski.«

S tem smo nanizali društvo za letošnje Slomšek-Krekovo proslavo dovolj gradiva, in društva naj izbirajo po svojih močeh in krajevnih prilikah. Proslave Slomšek-Krekovich rojstnih obletnic se lahko vršijo na ta način, da se priredi hkrati v ta namn ena prireditev, ali pa posebna prireditev o Slomšku in posebna o Kreku.

Naj pa ne bo nobenega društva, ki te proslave ne bi imelo!

»Moj Bog!« je končno vzkliknil oni, ki je ponudil stavo. »Te negotovosti ne prenesem več! Puško bom vzel in v džunglo pojdem ter pripeljem nazaj nesrečnega predrzneža.«

»Jaz pojdem z vami!« je vzkliknil eden gostov.

»Jaz tudi! — Jaz tudi! — Jaz tudi! —«.

Tako so se hkrati vsi ponujali.

Kot bi se jim bil kamen odvalil od prsi, tako se jim je zdelo. Jadrno so pohiteli vsak po svojo puško in kmalu nato je vsa družba korakala proti gozdu, do zob oborožena. —

»Za božjo voljo, kaj je to —?« so kriknili najbolj plašni med njimi, ko je iz džungle zadonel daljni bojni krik Trzanov.

»Čul sem že ta glas. Spodaj v naših kolonijah«, je razlagal eden. Nosači so mi pravili, da tako zarjove gorila, kadar ubije nasprotnika.«

Edini Arnot je vedel, kaj pomeni divji krik. Čul je Claytona pripovedovati, da Trzan z njim naznanja svojo zmago.

Nasmehnil se je, razveselilo ga je. Saj je Trzan zmagal —. Pa vkljub temu ga je čudno spreletelo, ko je pomislil, da je strašni glas prišel iz grla — njegovega prijatelja.

Četa se je ustavila na robu pragozda. Pravkar so se posvetovali, kako bi se najbolje porazdelili, da bi brž našli Trzana — ko se v goščavi nekdo glasno zasmeje.

Vsi prestrašeni so planili okoli in pograbili za puške — pa zagledali orjaško postavo z ogromnim levovim truplom na mogočnih plečah.

Celo Arnot je okamenel.

(Dalje prihodnj.)